

A N I Y A Z I L A R I

BU DEFA: ÖĞRENCİM CEVDET (PROF. YAVUZ)

Sevgili Cevdet'i İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi son sınıfında öğrenci iken tanıdım. Ticaret Hukuku Derslerine girdiğim zaman Kürsüye nazaran sağ blokun birinci sırasının sol başında oturan zayıf/ince bir Anadolu çocuğu hemen gözüme çarpmıştı. İlerleyen derslerde, derse ilgisi ve öğrencilere yönelttiğim sorulara verdiği cevaplarla ilgimi çekmeye başladı. Çok zeki ve çalışkan olduğunu belli ediyordu. Bu çocukta “gelecek” vardı. Büyük Hocamız Prof. Dr. M. Kemal Oğuzman'ın da dikkatini çekmiş olmalı ki -mezuniyetinden sonra- O'nu yanına asistan olarak aldı.

Cevdet daha sonra bir doktora ihtisas dersinde talebem oldu. Benim bu derslerde yürüttüğüm tartışmalarda muhatabım oldu; hatta belki de tek muhatabım o oldu. Pek tabii olarak parlak öğrencilik yıllarını yine çok parlak yüksek lisans ve doktora serüveni izledi; yüksek lisansını yaptı, doktor oldu; ardından yardımcı doçentliğe yükseldi. Daha sonra “biz”den ayrıldı, yeni kurulmuş olan Marmara Üniversitesi'ne (Hukuk Fakültesi) geçti. Orada yasal bekleme süreleri geçtikten sonra yine başarılı sınavları ve hazırladığı bilimsel eserleri ile “hakkıyla” doçent, sonra profesör oldu. Benim gözümdeki uzun boylu, ince yapılı, akıllı ve çalışkan Anadolu çocuğu artık pırıl pırıl bir Medeni Hukuk-Borçlar Hukuku öğretim üyesi idi.

Cevdet ile aramızdaki öğrenci-hoca ilişkisi bu niteliğini koruyarak meslektaş ilişkisi olarak devam etti. Benim serbest çalışma hayatımda bana intikal eden sorunların Medeni Hukuk ve Borçlar Hukuku boyutunu paylaştığım Medeniyeciler içinde Cevdet en başta gelenlerindendir. Benim kişisel danışmanlarımdandır.

Eğer bana soracak olursanız, Cevdet nasıldır, diye; ben de herkes gibi onun akıllı ve çalışkan, sonuçta çok başarılı olduğunu söylerim. Tabii çok dürüst olduğunu da.. Ve bütün bu nitelikleri dolayısıyla O'nunla gurur duyarım.

Ancak söylenecek daha çok şey vardır. Bu sakın görünüşlü, akıllı, çalışkan, saygılı, dürüst Anadolu çocuğu aynı zamanda bir çetin cevizdir. Cevdet katı ve inatçıdır. Öyle düşünüyorum ki, bu başarılı Anadolu çocuklarının ortak özelliğidir. Bizim *Abuzer* (Prof. Kendigelen) ve *Arslan* (Prof. Kaya) da öyledir. Onların hayat mücadelesindeki çabaları kendilerine ancak yakından izlediğinizde gözleyebileceğiniz bir güç, kuvvet kazandırır ve bu güç ve kuvvet haksızlık/adaletsizlikler karşısında bir direnç oluşturur. Yani buradaki çetin cevizlik (katılık/inatçılık) kuru ve basit bir katılık,

inatçılık değildir. Bu sebeple O'nun/Onlar'ın bu özelliği benim çok hoşuma gider ve kendilerine bu bakımdan çok takılırım.

Cevdet çok saygılıdır. Talebinin hocasına karşı göstermesi gereken saygıda hiçbir zaman kusur etmemiştir. Benim etrafımdakiler için bazen kırıcı olabilecek davranışlarım ve ancak çok sevdiklerime karşı olan ve tereddütsüz onları “kızdırmak amacı”na yönelik bulunan takılmalarım (aynen sevgili Arslan'da olduğu gibi) tatlı bir tebessümle “resonans” bulur.

Cevdet vefalıdır. Bir insanı; hayatında; ister hüznün ister mutluluk olsun kendisini yoğun duyguların çevrelediği kesitler oluyor. Bu durumlarda sadece ve sadece diğer bir insana ihtiyaç duyuluyor. Sevgili Muhittin'in (Av. Saatçioğlu) söylediği gibi “insan insanın zehrini alıyor”. Çok değerli Ağabeyimi (Prof. Dr. M. Kemal Oğuzman) ve biricik Kardeşimi (Av. Murat Ülgen) kaybettiğimde ve içimdeki sevgisi her sevginin üstünde olan İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden (emeklilik dolayısıyla) ayrılırken veda dersimde Cevdet hep yanımda ve karşımda idi. Değerli çalışma arkadaşlarımla ve diğer meslektaşlarımla hazırlayıp sundukları Armağan'da (Prof. Dr. Hüseyin Ülgen'e Armağan, Birinci Cilt, İkinci Cilt, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2007) Cevdet'in yazısı vardı.

Tüm içtenliğimle söylüyorum: Ben hocalığımın -bir anlamda- idrakine Cevdet'in profesör olduğu gün vardım. Düşününüz yıllar önce (yaklaşık 40 yıl) lisansta öğrenci olarak okuttuğunuz genç, profesör olmuş. Cevdet bana bu hazzı tattırdı. Artık benim profesör öğrencim vardı. Ben “Hoca” idim.

Öte yandan bu hazza eşlik eden bir gerçek vardı: Yavaş yavaş yaşılanıyordum.

Aslında bu satırları şöyle bitirmek istiyordum: Yüce Allah bu duyguları Cevdet'e de tattırsın..

Şimdi bu sözleri Cevdet'in yüzüne söylese idim, her zaman olduğu gibi hafifçe kızarak gözlerimin içine bakacak ve diyecekti ki... Aklıma birden sevgili Nuray (Prof. Ekşi), sevgili Şaban (Prof. Dr. Kayıhan) ve, ve diğerleri geldi..

Prof. Dr. Hüseyin ÜLGEN

CEVDET YAVUZ GAZELİ

Ona der Ehl-i Hukuk : - Sâni-i Cevdet Paşa,
Sanırız eyledi ma'nen yine avdet Paşa

O da ilmiyyede bir Hazret-i zî-kudret iken
Ne içün olmaya caiz ona şöhet : Pâşâ ?

Oldu bilhâssa o enva'-i ukûdun paşası
Misl-i Sultân Selîm Sahib-i heybet Pâşâ !

Hilmi ma'rûf-i cihân oldu, velâkin ba'zen
Lâubâlîlere çok eyledi şiddet Pâşâ !

Hâtemî der ki biraz hilmde imsâk eyle :
Eyle nâ-keslere zâhirde de hiddet Pâşâ !

Prof. Dr. Hüseyin HATEMÎ

25 Hazîran 2001

Marmara Hukuk Fakültesi

Haydarpaşa Kampüsü - Doktora Salonu

BABAM CEVDET YAVUZ

Yürümeyi öğrenmeden önce kitaplarla haşır neşir olmaya başlamış olmamın en büyük nedeni babam olmalı. Bu ilişki ilk başta alt sıralardaki kitaplara saldırı şeklinde de olsa, ilkokul yıllarımdan önceki yıllarda kendi başıma kitapları kurcalamaya başlamamdan ötürü büyük ölçüde can sıkıntısı ile geçmesinin temelleri de bu zamanlarda atılmıştır sanıyorum. Akademik hayatımın çekiciliğini ve zorluğunu da babamdan öğrendim. Onun sayesinde henüz 10 yaşındayken hangi üniversitede doktora yapmak istediğimi planlamaya başladım. Her ne kadar o planın çoğunluğuna uymamış olsam ve birden fazla kez alan değiştirmiş olsam da babam desteğini hiç bir zaman eksik etmedi.

Kardeşim Sinan'ın da bahsettiği gibi babamın bize hiç söylemediği akademik başarısını üniversite yıllarında başka insanlardan duymaya başladım. O zamana kadar benim için babamın akademik hayatı, arada sırada titr değişikliğini gösteren ismi yazılı kütüphanedeki kalınca kitaplar ve sınav okuma zamanı geldiğinde sabah dörtte uyanmasıydı. Onun akademik başarısı benim de kendime doğru alanı bulup çocukluk hedefime ilerlemek için önemli bir motivasyon kaynağı oldu.

Benim için büyük bir şeref olan, ilk sayfasında adım yazan babamın Borçlar Hukuku kitabını hala anlayamasam da onun benim gelişimime katkısını artık daha iyi anlayabiliyorum. Kendisini bir iki paragrafta anlatmak kesinlikle mümkün değil ama onun çocuğu olmak bir şans. Babama sağlıklı ve uzun ömürler diliyorum.

Kasım 2015

M. Selim YAVUZ

EVET BENİM BABAM

Küçüklüğüme dair en net hatırladığım şeylerin başlarında yer alır, babamın pembe renkli dava dosyaları, sınav kağıtları ve bilgisayar başında rapor ya da kitap yazar hali. Dosyaların ve sınav kağıtlarının sayılarıyla da orantılı olarak bitmek tükenmek bilmeyen sorularımı sormaya da tam o zamanlar başladığımı hatırlıyorum. Hepsine sabırla cevap verir; yaşıma bakmadan dava içeriklerini, mahkemenin işleyişini dahi izah etmeye çalışırdı. Konular genişleyip başka yerlere girmeye başlayınca da evimizden eksik olmayan ansiklopedilere yönlendirir, açıp gösterirdi. Sanırım araştırma yapmayı ve sormayı ben o günlerde öğrendim. Daha sonra kitaplara ve eğitime harcanan her şeyin paha biçilemez olduğunu, harcanacaksa bu amaçla harcanması gerektiğini öğrendim. Bu sebeptendir ki, evimizin kitabı eksik olmaz, küçüklüğümüzün seri seri kitap isteklerini de hiç geri çevirmezdi.

Lise yıllarımda ve daha sonra üniversiteye başladığımda ise babamın bize hiç bahsetmediği başka bir şeyi öğrendim. İstanbul Üniversitesi'ndeki eğitimi süresince ve sonrasında gösterdiği başarıların çoğunu ben kendisinden değil, yeni tanıştığım bir hukuk öğrencisinin babamın hukukçu olduğunu duyunca önüne bolca övgü sıfatları koyarak anlattıklarından ve sonunda "Cevdet Yavuz mu babanız?" diye sormasından öğrendim. Ne kadar gururla ve bir o kadar da kendinden utanarak "Evet, benim babam!" dediğimi unutamam. Babam hiç başarılarıyla övünmez ki, nereden bilebilirdim. Daha sonra da böyle anların zaman zaman tekrarlarıyla yıllar geçti.

Yıllar ilerledikçe çok şey değişti belki; ama benim sorularım ve babamın o küçüklüğümde pembe dava dosyaları arasındayken gördüğüm çalışma azmi hiç eksilmedi. Bugünlerde, babamla aynı alanda olmasa da, akademisyenlik yolunda yetişmeye çalışan bir birey olarak, bu azmi sürekli korumanın da zorluğunu gördükçe, onun çalışma azmini içten içe fazlasıyla kıskanmaya başladığımı inkar edemem. Ondan öğrendiğim ve hala öğrenmem gereken çok şey olduğunu biliyorum. Hepsi için bir ömür minnettarlık yetmeyecektir.

Sevgili babama sağlıklı ve hayırlı uzun ömürler dilerken, burada yazdıklarımın babamın sadece küçük bir parçası olduğunu belirtip, alanına ve ülkesine çok şey katmış ve katmaya devam eden, üreten, çok insanın sevgisini ve saygısını kazanmış, ve buna rağmen ayakları her daim yere basan, ailesine olan sevgisini ve desteğini her zaman hissettiren böyle bir babanın oğlu olmanın nasıl bir şans olduğunu anlatmanın

mümkün olmadığına inandığımı da not düşmek istiyorum. Son olarak, bu satırları kendisiyle ölümsüz bir eser vasıtasıyla paylaşmamıza fırsat veren ve bu armağanda emeği geçen tüm hocalarımıza da teşekkürlerimi sunuyorum.

Kasım 2015

Ahmet Sinan YAVUZ

HER ZAMAN BİRLİKTE OLDUĞUM AĞABEYİM

PROF. DR. CEVDET YAVUZ

Prof. Dr. Cevdet YAVUZ' la, Hukuk Fakültesi yaşamıma 1975'te öğrenci olarak başlayıp Hukuk dünyasına adım atmamla birlikte, bazen aramıza bazen mekânsal mesafeler girse de, her zaman abi kardeş olarak ilişkilerimiz gelişti. Bu birliktelik esnasında Cevdet YAVUZ hep benim ağabeyim sıfatını hak etmiştir.

1976'da o Hukuk Lisansını tamamladığında, ben Hukuk Fakültesi öğrencisi idim. Kendisini İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk Anabilim Dalı'nda araştırma görevlisi olduğu dönemde, rahmetli Prof. Dr. Aslan GÜNDÜZ ve Prof. Dr. Burhan KUZU aracılığıyla Burhan KUZU Hocanın odasında tanıdım. İlk tanıştığım vakit sessiz, güvenilir, derin bir kişi intibasını vermişti. Öğrenci olduğum dönemdeki ilişkim oldukça sınırlıydı. Ben İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde doktora eğitimime başladıktan sonra arkadaşlığımız arttı. Kendisinden bu dönemde bir doktora öğrencisi olarak, ağabey sıfatı ile yararlanmaya başladım.

Hakimlik için görev yaptığım dönemde birbirimizden yer itibari ile uzaklaştıysak da mecburi askerlik hizmetimizi yedek subay olarak Ankara'da yaptığımız zaman yine bir araya geldik. Kendisi Milli Savunma Bakanlığı'nda görev yaparken, ben İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı'nda zorunlu askerlik görevimi yaptım. O dönemde sürdürdüğüm, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde yüksek lisans öğrenimimde yine ağabeyim Dr. Cevdet YAVUZ'un derin hukuk bilgisinden yararlanma imkanım oldu.

Askerlik sonrası ben Mayıs 1984 tarihinde Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk Anabilim Dalı'nda Araştırma Görevlisi, abim Dr. Cevdet Yavuz ise 1984 Eylül ayında Yardımcı Doçent olarak birlikte çalışmaya başladık. Bir araya geldiğimiz 1984 yılından bugüne, akademik yükselmemde Prof. Dr. Cevdet YAVUZ'u takip edegeldim. Ben Yardımcı Doçent oldum, o Doçent oldu. Ben Doçent oldum, o Profesör oldu. Hep abimi takip ettim. Profesör olduktan sonra da Profesör ağabeyim olarak yine birlikte çalışmaya devam ettik.

Prof. Dr. Cevdet YAVUZ ile ilk birlikte kanun teklifinde çalışmam, Üçüncü Sektör Vakfının talebi üzerine Fakülte bünyesinde oluşturulan (Prof. Dr. Mehmet Akif AYDIN ve Prof. Dr. Osman GÜRZUMAR'ın da bulunduğu) komisyondaki görevimiz sebebi ile gerçekleşti. Uzun süreli ve yoğun bir çalışma sonrasında, Komisyonumuz Türk Medeni Kanunu'nun Birinci Kitabının İkinci Kısımını oluşturan Tüzel Kişiler hükümlerine ilişkin "Gönüllü Kuruluşlar Kanunu Teklifi" ni hazırlamış ve kamuoyu ile bu teklifi paylaşmıştır. Bu kanun teklifimiz daha sonra 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun Tüzel Kişiler kısmını oluşturdu.

Birlikte ikinci kanun tasarısı çalışmamız ise 743 sayılı Türk Kanuni Medenisi' ni kaldıran, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun Tasarısını hazırlayan bilim komisyonu üyeliğinde olmuştur. Prof. Dr. Cevdet YAVUZ, Adalet Bakanlığınca 4.5.1994 tarihinde; tarafım ise Yardımcı Doçent olarak 29.12.1994 tarihinde bu komisyonda görevlendirildi.

Türk Borçlar Kanunu Tasarısını hazırlayan bilim komisyonu üyeliğine de Adalet Bakanlığının 2.4.1998 tarihinde görevlendirilmiş olup bu taslağın, 6098 sayılı Kanun olarak yasalaşma tarihine kadar Prof. Dr. Cevdet YAVUZ ile birlikte yine çalıştık.

Anabilim Dalımızın iki temel Kanunu Abimle birlikte hazırlayıcısı olma şerefi ayrı bir onur kaynağıdır. Her iki Kanunun kanunlaşması sonrası, bu Kanunların tanıtımını ve açıklamalarını, Prof. Dr. Cevdet YAVUZ' la Türkiye'nin değişik yerlerinde, sempozyum, panel, tebliği ve diğer bilimsel etkinliklerle yoğun bir programla gerçekleştirmek ayrı bir keyifti.

Bugüne kadar kendisi ile ne akademik olarak, ne de idari olarak en ufak bir tartışmam, zıtlaşmam ya da küskünlüğümüz olmuştur. Bu ağabeyimin olgunluğundan, tecrübesinden ve yaradılışından kaynaklanmaktadır.

Ne yazık ki yüksek öğretimde uygulanan Tam Gün Kanunu, ağabeyimle olan yoğun beraberliğimizi azalttı. Bu kanunun çıkması sonrasında Prof. Dr. Cevdet YAVUZ akademik yaşamı yürütebileceği, aynı zamanda uygulayabileceği avukatlık mesleğini sürdürmeye karar verdi. Ben ise onun bıraktığı yerden devam etmek ve genç akademisyenlerin ağabeyliği üstlenmek üzere Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesinde öğretim üyesi olarak kaldım. Fakültede öğretim üyesi olmam ağabeyimle olan ilişkimin azalması anlamına da hiçbir zaman gelmedi.

Prof. Dr. Cevdet YAVUZ, sadece iyi bir uygulamacı değil, gerçek bir bilim adamı ve aynı zamanda halen yürürlükte olan iki temel kanunu hazırlayan komisyon üyesi olarak hukuka büyük katkıları olan akademisyendir. Bunlara ilaveten, Anabilim Dalımızın Başkanı olarak iyi ve adil bir yönetici idi. Prof. Dr. Cevdet YAVUZ ile birlikte çalışma imkanı bulduğum her an için ayrı mutluluk duyuyorum.

Prof. Dr. Cevdet YAVUZ, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi ve Medeni Hukuk Anabilim Dalı kurucusu olarak her zaman anılacak, hatırlanacak ve saygı duyulacaktır.

Bu armağanı sevgili Ağabeyime küçük bir saygı nişanesi olarak sunuyorum.
09.11.2016.

Prof. Dr. O. Gökhan ANTALYA

*Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Medeni Hukuk Anabilim Dalı Başkanı
Özel Hukuk Bölüm Başkanı*

